

מה שעולה גם יורד

האימרה הבריחשובה של השבוע אומרת: איש עוד לא הפסיד ממימוש (בזמן). כיום ראשון שוב היה מימוש. בעיתונים של יום המחרת כבר יכול להיות כתוב שזה בגלל הדברים שאמר שרהאוצר ביום חמישי. לעיתון של יום שישי, שצריך לנהוג כזהירות בעסקי בורסה. קודם כל הוא צודק. תמיד צריך להיזהר. אבל יש הבדל גדול מאוד בין אם אני, למשל, כותב את זה בעיתון זה, ובין הצהרה של שרהאוצר.

יש לי הרושם, שהשוק במילא היה מוכן למימוש רווחים ורק אלה שהיססו קיבלו אישור „מטעם“, ואלה שאמורים היו לקלוט את ההיצעים החליטו שלא.

סיכון מחושב. נו, עכשיו בוודאי תהיה השאלה הבאה — מה יהיה הלאה? אז אני מבקש להיות חכם לא יותר גדול, אבל גם לא יותר קטן, מהברוקר שהשיב לי בדיוק על השאלה הזו: „הכל פתוח.“ זוהי הכשורה.

הסיפורים יתחילו רק במחצית השנייה של החודש, אחרי שנדע כמה עשה המדד החודשי. אחרי שנגמור את הרבעון הראשון של השנה לקראת שנת מס ותקציב חדשה. בינתיים, טוב יעשו קטניהאמנה אם יפנו מקומם ללווייתנים, המתמחים בקניה בירידה, ועלפי השמועה, רובם של אלה נמצאים בקרנות הנאמנות, הם אלה המתמחים ב„לונג בוזל“ ו„למבור ביוקר“. חודשים ארוכים הם חיכו להזדמנות, ועכשיו הם לא יחמיצו אותה.

ישנה גם אפשרות נוספת של עוד סיבוב. אולי לא בעוצמה כמו זו של לפני שבוע, אבל בכל זאת.

מי שמוכן לקחת סיכון מחושב, ימתין להזדמנות הבאה, ייפטר מהניירות הקלים ויעבור לכבדים, של הקרנות והמוסדות, ואולי גם לקרנות עצמן, עד יעבור זעם.

הבו, הבעל, חשבון הבנק והגברת תאצ'ר

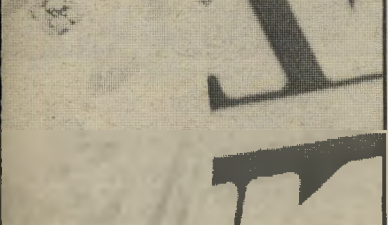
ס יוסר קצר, לא נורמלי, אמיתי ומעודכן. ישר לעניין. בשבוע שעבר ניגש עיתונאי לבנק, סניף של ברקליס בנק בלונדון, וביקש להכניס לחשבון המשותף של מארק ורניס תאצ'ר, הבן והבעל של ראש ממשלת בריטניה, כמה לירות-סטרילינג, ובחזומנות זו ביקש גם לראות מה נעשה בחשבון.

הוא ראה, ולמחרת הופיעה באחד מעיתוני לונדון ידיעה שכללה פרטים מעניינים מהחשבון. מוזכר לכם משהו?

בקיצור, כמה צעקה, שעדיין לא נגמרה. אך זה בקלות כה מרובה, אפשר להשיג פרטים על חשבון הבנקאי של כל מן רהוא, ודהוא הזה אינו אלא...

להיות בריא. עיתוני לונדון טרחו מיד להציע לאזרחים הנדהמים כיצד להגן על פרטיות חשבונם בבנק.

הם מציעים לבריטים הנפחדים לסתור חשבונות בבנקים שווייציים, שם הם אומרים מובטחת הסודיות.

תאצ'ר
מזכיר לכם משהו?

צריך רק להזדהות, למסור את הפרטים האישיים וכו' והכל יבוא על מקומו בשלום.

אבל, מי שעדיין חושש, בעיקר בעיקבות מעשה שהיה — שבו הצליחו שילטונות-המס הצרפתיים לחזור אל קרבי של מחשב הבנק השווייצרי ולהוציא ממנו את רשימת האזרחים הצרפתיים שהפקידו ממונם המבורח בבנק — טוב יעשה אם יפנה לבנק במדינה שכנה.

באוסטריה הסודיות הבנקאית היא בדרגה גבוהה עוד יותר. שם תוכל להפקיד ממונך על שיימדך, בשם קוד, או בחשבון ממוספר.

הם מוכנים לקבל כל מטבע, מכל אורח או סתם בעל מזון, גם אם הוא מהמיוזר-התיכון. אבל, אומרים העיתונים הבריטיים, מי שמפקיד כספו בבנק אוסטרי, ייטיב לעשות. אם יהיה בריא, שאם לא כן, יתקשו יורשיו לקבל את כספו, אלא אם דאג לסידורים מיוחדים לזיהוי קרוביו.

עד כאן סיפורם של בני מישפת תאצ'ר. אבל שימו לב, כדאי לקנות ולהציג את מכשיר הפלאים בפני הרודה שיש לה כליההכסף המפורסמים של המישפתה. ועכשיו היא תהיה פטורה מלגותם, בעיקר אחרי שתפנינו את דאגתכם המרובה ותבקשו להשאיל את הכלים לצורכיניקוי.

אור נזה עוד לא היה בארץ

מי שחשב שנגמרו הסטנדים בחנות סליחה כלינו, הכליבו המפורסם בניוירוק — טועה.

אם תמהרו, תהיו הראשונים בארץ שיהיה להם משהו בלתי רגיל — אור לבן בבית.

השם הוא: מנורת הלוגן המסתובבת של גנואה. עכשיו נסביר תחילה את המונחים. מנורה — זה ברור. הלוגן — גזים אצילים (חמישית של גימנסיה). וזה מסתובב ומיוצר, איפה אם לא בעיר גנואה באיטליה. ומה שהכי חשוב, מיובא במיוחד עבור הכליבו המפורסם לניוירוק, באריזה מיוחדת, כך אני מקווה.

או בשביל מה כל הבבל"ת, תיכף תבינו למה. עכשיו, בעזרת המנורה המיוחדת הזו, אפשר להאיר חדר גדול עלידי מקור אור יחיד. מנורה מיוחדת זו מפיצה אור יקרות של 500 ואט. ליתר דיוק: אור הלוגן לבן, המאיר את התיקיה ומחזיר אור לבן, בלי צללים לכל חלקי החדר (הגדול).

ורוע טלסקופית באורך 1.75 מטר ועד 2.50 מטרים, משמשת לקביעת הגובה שבו תהיה המנורה. נורת הליבון קווארק-הלוגן (האגס מזוכית) יכולה לנוע יחד עם זרוע ניידת מעלה מטה ואף להשלים מעגל שלם, ימינה או שמאלה ונא לא לשכוח, כל זה כשהיא משליכה אור לבן שווהדעוצמה בכל פינות החדר.

אורך חיי הנורה, כסול מזה של נורה רגילה.

אחריות יש. המנורה עצמה עשויה מאלומיניום עם ציפוי שחור בעל ברק גבוה. המחיר של הדבר המיוחד הזה, הוא כאמת מיוחדת: 250 דולר והוא שלכם, כולל משלוח ואחריות כרחבי ארצות-הברית.

היצרן האיטלקי אינו מקבל הזמנות כליההכסף של הדודה. ולמי שאין 250 דולר, נציע שיינחמום בהישגיד של כל ישראל מצי, המודמן לאמריקה. הרי לפניכם, מנקה כליהכסף, כל הקונה את המכשיר, מקבל זה יעשה עבורכם.

כן, הוא ינקה את כליההכסף שלכם בשניות ואין צורך לשפשף ולמרוח מישחה!

הכיצר? גליקול בתדירות נמוכה של 60 גלים בשניה, כך כתוב, יוצרים פעולה אלקטרולית, המאפשרת לחומריניקוי מיוחד להסיר את הציפוי, שהחרה, הכסף המומצן, שעל כליהכסף, כל הקונה את המכשיר, מקבל גם נקבוק של נוזל הניקוי. מתאים לשקע שבקיר.

אצלנו טעון טרנספורמטור המתאים לזרם של 220 וולט. נו, והמחיר? 35 דולר ועוד 7.50 דולר עבור נוזל הניקוי. עכשיו אתם מבנים איך עושים עניין פשוט למסוכן, ועוד משלמים עבורו כסף.

למה יורד הדולר

ה שבוע פגשתי אחד שמתעניין בירידת הארס. אני יודע שיש הרבה כאלה בארץ. אבל הוא מתעניין בתיאוריה. כלומר, הוא קורא בעיתונים שהדולר יורד, אבל לא מבין בדיוק איך זה. הוא גם אומר: תשמע, איך זה יכול להיות שהדולר יורד? השקל יורד: כל יום מקבלים יותר שקלים עבור דולר. והוא צודק.

זהו הדבר המשותף לנו ולארצות-הברית, הכיוון ירידה — להבדיל, יש לנו עוד משהו משותף: הגרעון במאון המיסחרי. אתם רואים? כמינו: היבוא גדול יותר מהיצוא וההבדל בין השניים יוצר את הגרעון המיסחרי.

זו לא הסיבה היחידה לירידת ערכו של הדולר ביחס למטבעות האירופיים והן היפאני, אבל זה מסביר למה, וזו בדיוק היתה השאלה ששאלו אותי.

זה לא פשוט. ביחס לתמיהה השניה, מדוע יורד השקל יותר מהדולר, יש גם תשובה מוחצת. המשותף לנו ולארצות-הברית שגם הם וגם אנחנו חיים על הדולר.

אך ההבדל הוא, שאת הדולר מדפיסים באמריקה ואצלנו כידוע מדפיסים שקלים.

ותתפלאו, האמריקאים, ולא רק הם, אינם מוכנים לקבל שקלים עבור הסחורות שהם מספקים לנו, ולכן יש לנו בעיה.

אנחנו צריכים למכור להם סחורה שהם צריכים ושתהיה מוכפיק זולה שיהיה כדאי להם לקנותה. וזה לא פשוט. בשביל דולארים צריך לעבוד קשה.

כדי שיהיה לנו כדאי לעבוד קשה, משלמים לנו בשקלים, כל יום יותר שיהיה כדאי, אבל זה לא תמיד עוזר.

ולכן יש לנו פחות מודי דולארים ועל פי הכלל, שכל מה שנעשה יותר נדיר מחזיר עולה, כך גם עם הדולארים.

המנורה-לכלכלה שלי, היתה תולה אותי על ההסבר הצולע. העיקר שאתם הבנתם את הפרינציפ.

לקנות ימים ולהרוויח שקלים

לא תמיד צריך להקל ראש כערכם של שקלים. אפילו שקלים אינפלציוניים שווים יותר בינים של יום שישי, אם אתם מוכרים אותם בשקלים של יום ראשון. מסוכן, אה? אבל מבטיח: וזה קרה לפני 10 ימים.

איך קובעים את השער היציג של השקל? כתשובה לשאלה זו טמון הסיפור. ובכן, בכל יום, פרט לשבת וליום ראשון שהוא השבת של הגוים, בשעה 8.30 בבוקר, מודיע בנק-ישראל על פתיחת המיסחר במט"ח עם הבנקים הגדולים, ומציע שני שערים לדולר, נמוך וגבוה.

בשער הנמוך הוא מוכן לקנות מט"ח מהבנקים, בשער הגבוה הוא מוכן למכור מט"ח.

את שני השערים הוא קובע על פי האינפלציה וצרכים אחרים, שהם חלק ממדיניות האוצר והבנק, אבל אינו מענייננו. על פי הביקוש של הבנקים, בעיקר ב"ל והפועלים, או ההיצע, קובעים לכסוף את השער היציג, ב"כ 12.30 בכל יום. מלבד שבת וראשון.

אבל לעומת זה, ביום שישי, אחרי השעה 12.30, נמשך המיסחר בלונדון עד שעה 4.00 ובניוירוק, בגלל הברלי הזמנים, עד שעות הערב המאוחרות.

וכאן טמון הרווח: הרווח היחס בין המטבעות בשקלים נקבע ביום שישי בצהריים, אך יחס זה עשוי להשתנות ולעיתים שינוי גדול, במהלך המיסחר בחו"ל. שינוי זה יבוא לידי ביטוי רק ביום שני כצהריים, בתום המיסחר בין בנקי-ישראל ובין